

**STOWARZYSZENIE NOTARIUSZY RZECZYPOSPOLITEJ
POLSKIEJ**

Zarząd Główny ul. L. Rydygiera 17 lok. U01; 01-793 Warszawa
tel./fax. 22 827-13-45; 22 827-01-94
KRS - 0000113857 • www.snrp.pl • e-mail: biuro@snrp.pl

L. dz. 53 / 2022

Warszawa, dnia 19 lipca 2022r.

Szanowny Pan

Marcin Warchoł

Sekretarz Stanu w Ministerstwie Sprawiedliwości

al. Ujazdowskie 11; 00-950 Warszawa

W imieniu Zarządu Głównego Stowarzyszenia Notariuszy RP, w odpowiedzi na pismo Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 12.07.2022 r. nr **DPG-VI.4671.2.2022**, otrzymane w dniu 13.07.2022 roku, w sprawie wyrażenia opinii do nowego ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie oraz zmianie niektórych innych ustaw (numer projektu UD 383 – projekt z dnia 8.07.2022), w załączeniu przesyłamy stanowisko SNRP wyrażone w uchwale 58/VII/2022 z dnia 19.07.2022 roku.

W imieniu Zarządu

Izabella Soroko - Borska

Izabella Soroko - Borska
Członek Zarządu

Anna Dańko – Roesler

Anna Dańko - Roesler
Prezes Zarządu

Uchwała 58 / VII /2022
Zarządu Głównego Stowarzyszenia Notariuszy
Rzeczypospolitej Polskiej,
podjęta drogą obiegową dnia 19 lipca 2022 roku,
w sprawie opinii dotyczącej projektu *Ustawy o zmianie*
ustawy – Prawo o notariacie i niektórych innych ustaw
(UD 383)

§1

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP w związku z otrzymanym w dniu 13 lipca 2022 roku od Ministra Sprawiedliwości, pismem w sprawie wyrażenia opinii o projekcie (z dnia 8 lipca 2022r.) *Ustawy o zmianie ustawy – Prawo o notariacie i niektórych innych ustaw* (wpisany do Wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów pod numerem UD383) - dalej „Projekt” - **postanawia** zgłosić poniższe uwagi do przesłanego Projektu:

Projekt stanowi kolejną wersję uprzednio przesłanego do zaopiniowania projektu z dnia 17 maja 2022 roku. Ponownie, jak w przypadku poprzedniego projektu, wyznaczony przez Projektodawcę termin na zajęcie stanowiska jest zdecydowanie za krótki. Projekt przewiduje wprowadzenie fundamentalnych zmian w ustroju polskiego notariatu, funkcjonowania systemu ksiąg wieczystych oraz w procedurze cywilnej. Z żalem należy skonstatować, że Projektodawca w trwającym okresie wakacyjno-urlopowym, z całą świadomością wyznacza krótkie terminy, licząc, że adresaci nie zdążą zająć stanowiska bądź, że przyjęte w pośpiechu stanowiska nie będą rzetelne i wyczerpujące. Sprawia to wrażenie, że cały etap konsultacji publicznych i opiniowania jest iluzoryczny i stawia pod znakiem zapytania rzeczywiste intencje Projektodawcy w tym zakresie.

W zestawieniu uwag zgłoszonych w trakcie konsultacji publicznych (Tabela nr 2) Projektodawca stwierdza, że: „Czas przeznaczony na opiniowanie, z jednej strony, pozwolił na zgłoszenie uwag, a równocześnie nie

odsunie nadmiernie w czasie wejścia w życie ustawy, która ze względu na zapotrzebowanie społeczne – w szczególności, co do kwestii umożliwienia notariuszom dokonywania wpisów do ksiąg wieczystych, jest bardzo oczekiwana.”. Jednocześnie w Ocenie Skutków Regulacji Projektodawca szacuje czas na wdrożenie pilotażowe tej części ustawy aż na 39 miesięcy, a wejście w życie przepisów o nadzorze na 12 miesięcy choć – jak wynika z uzasadnienia projektu - powodem zmian w nadzorze nad notariatem jest propozycja rozszerzenia kompetencji notariusza o czynności z zakresu ochrony prawnej.

Niepokój, co do intencji projektodawcy budzą też propozycje zmiany art. 50 pr. not. W art. 1 pkt 10 Projektu wprowadzono fundamentalną zmianę w zakresie przesłanek odpowiedzialności dyscyplinarnej notariusza – **zamieniając w art. 50 pr. not. spójnik „i” na „lub”** co do kluczowej przesłanki, jaką jest oczywista i rażąca obraza przepisów prawa. Jednocześnie w Uzasadnieniu Projektu ani w Ocenie Skutków Regulacji Projektodawca ani jednym słowem nie odnosi się do tej istotnej zmiany. Taki sposób wprowadzania zmian w prawie nawiązuje do najgorszych precedensów w historii legislacji, jak pamiętny zwrot „...lub czasopisma” usunięty z przyjętego w 2002 roku rządowego projektu nowelizacji ustawy o radiofonii i telewizji. Zasadnicza zmiana sensu i zakresu obowiązywania przepisu art. 50 pr.not. wprowadzana ukradkiem musi być z całą stanowczością zaopiniowana negatywnie, niezależnie od przesłanek, jakie w tym zakresie przyświecały Projektodawcy (*Dolus semper praestatur*).

Odpowiedzialność dyscyplinarna z powodu przewinienia zawodowego rodzą tylko te naruszenia prawa, które jednocześnie spełniają dwa wymagania: są zarazem i "oczywiste" i "rażące". Interpretacja pojęć "oczywistość" obrazy prawa i "rażący" jej charakter doprowadziły do wypracowania szczegółowych warunków, jakie muszą być spełnione, aby konkretny czyn mógł być uznany za przewinienie służbowe odpowiadające tym kryteriom. Dla uznania obrazy przepisów prawa za przewinienie służbowe niezbędne jest, zatem wykazanie, że cechuje ją zarówno "oczywistość", jak i "rażący" charakter. (por. wyrok SN z 23.01.2008 r., SNO 89/07, OSNKW 2008, nr 5, poz. 37).

Przesłanka „oczywistej i rażącej obrazu przepisów prawa” występuje również w innych ustawach korporacyjnych, np. art. 137 § 1. pkt 1 Ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. Prawo o prokuraturze (t.j. Dz. U. z 2022 r. poz. 1247 z późn. zm.), art. 107 § 1. pkt 1 Ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 2072 z późn. zm.). Spójnik „lub” można odnaleźć jedynie w ustawie o komornikach.

Odnosząc się zarówno do Projektu, jak i do stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości wyrażonego w odpowiedzi na poprzednie opinie, można odnieść wrażenie, że Projektodawca postawił sobie za zadanie, aby do Prawa o notariacie przepisać ustawę o komornikach, a jedyną zmianą ma być to, aby w miejsce słowa „komornik” wstawić słowo „notariusz”. Z całą stanowczością należy podkreślić, że zawody te w zakresie swojego funkcjonowania, zadań, które wypełniają, jak i celu, dla którego istnieją, zdecydowanie się różnią, co zresztą zauważył sam Minister Sprawiedliwości w swoim stanowisku wyrażonym na gruncie postępowania sądowego, w którym zapadł wyrok w sprawie VI SA/WA 2417/17 (Wyrok WSA w Warszawie z 7.03.2018 r., VI SA/Wa 2417/17, LEX nr 2560204).

Pomimo szeregu negatywnych opinii, między innymi Sądu Najwyższego, Rzecznika Praw Obywatelskich, Krajowej Rady Notarialnej, Stowarzyszenia Referendarzy Sądowych Lex Iusta, Projekt tylko w nieznacznym zakresie różni się od wcześniejszego projektu z dnia 17 maja 2022 roku. Nadal pozostały rozbieżności w sformułowaniu zakresu uprawnień notariusza, co do dokonywania wpisów w księgach wieczystych między proponowaną treścią przepisów prawa o notariacie a proponowaną treścią przepisów kodeksu postępowania cywilnego (z kpc wypadł wyraz „mieszkalnego”, a zgodnie z prawem o notariacie notariusz „rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące ustanowienia i obciążenia odrębnej własności lokalu ograniczonymi prawami rzeczowymi oraz innymi roszczeniami dotyczącymi tego lokalu, jak również rozpoznaje wnioski o wpis w księdze wieczystej dotyczące przyłączenia i odłączenia nieruchomości lub ich części, związane z ustanowieniem odrębnej własności lokali, wraz z ujawnieniem w księgach wieczystych ograniczonych praw rzeczowych, ograniczeń w rozporządzaniu oraz innych praw i roszczeń”

Projektodawca do większości uwag odnosi się nader ogólnie, jako „polemika z przyjętą koncepcją” (por. Tabela nr 2) np. nie odnosi się do przedstawionych argumentów przeciw obligatoryjnemu zawieszaniu notariusza w czynnościach postanowieniem Ministra Sprawiedliwości. Jedynie kosmetyczne zmiany Projektu w stosunku do projektu z dnia 17 maja 2022 roku wymuszają negatywną ocenę Projektu, **który wciąż wymaga dalszych prac między innymi z powodu wielu niespójności, z uwzględnieniem uwag środowiska akademickiego, sądowego i notarialnego i w obecnym kształcie nie powinien być przyjęty.**

Zarząd Główny Stowarzyszenia Notariuszy RP podtrzymuje w całości swoje stanowisko zawarte w uchwale nr 43/VI/2022 oraz w pełni podziela stanowisko Krajowej Rady Notarialnej dotyczące projektowanej nowelizacji Ustawy Prawo o notariacie.

§ 2.

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy członków Zarządu znajdują się na oryginale Uchwały.

W imieniu Zarządu

Izabella Soroko - Borska

Członek Zarządu

Anna Dańko – Roesler

Prezes Zarządu